

BANC DE TERRES

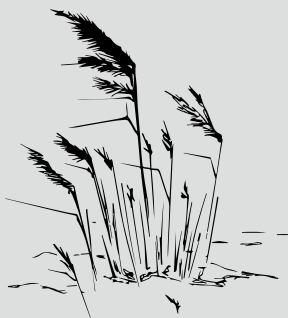
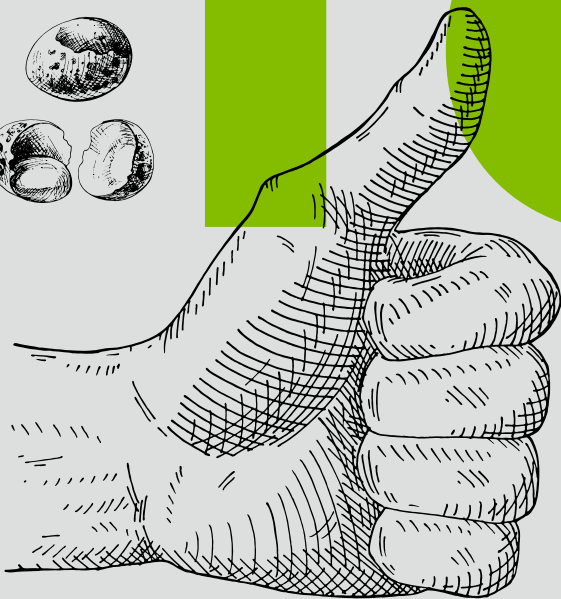
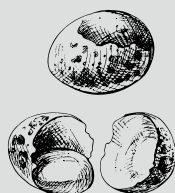
LA IMPORTÀNCIA DE SER

PAS

TOR

Petita guia de ramaderia extensiva

BCN SMART RURAL

Diputació Barcelona

Unió Europea
Fons Europeu
de Desenvolupament Regional

ÍNDEX

↓ Pàg. 02

QUÈ ÉS LA RAMADERIA EXTENSIVA?

↓ Pàg. 05

ÉS IMPORTANT LA RAMADERIA EXTENSIVA?

↓ Pàg. 07

REPTES DE LA RAMADERIA EXTENSIVA

↓ Pàg. 9

SI M'HI VULL DEDICAR, PER ON COMENÇO?

↓ Pàg. 11

LES PMF DE L'OFICI DE PASTOR I RAMADER

↓ Pàg. 19

VOLS CONÈIXER ELS CASOS D'ALGUNS RAMADERS?

QUÈ ÉS LA RAMADERIA EXTENSIVA?

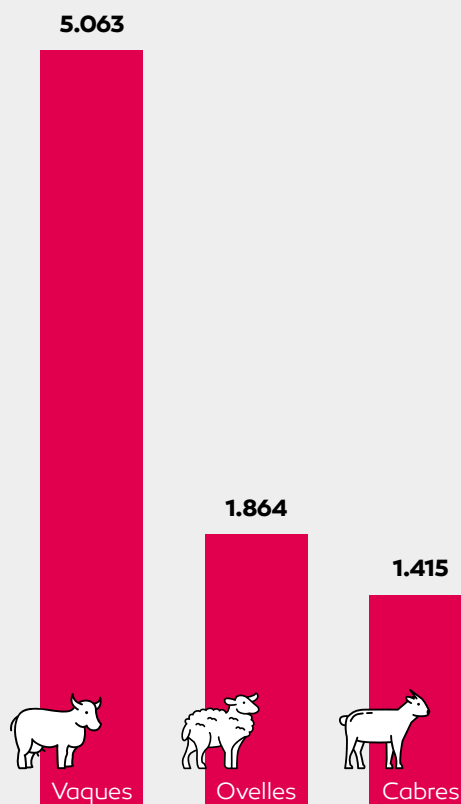

SAPS QUÈ ÉS? SAPS QUINA CARN MENGES?

A Catalunya som 7,7 milions de persones que cada dia fem tres àpats. Això és molta manduca!

- D'on surt tot aquest menjar?
- Es produeix tot a Catalunya?
- Saps que n'hi ha d'eco, segur que ets capaç de reconèixer-ho; però, i la carn?
- D'on ve la carn que menges?

Font: DACCAAR, 2021

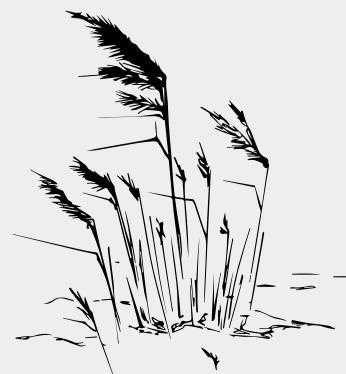
Nombre d'explotacions de vaques, ovelles i cabres a Catalunya

LA RAMADERIA EXTENSIVA ÉS UN SEGELL?

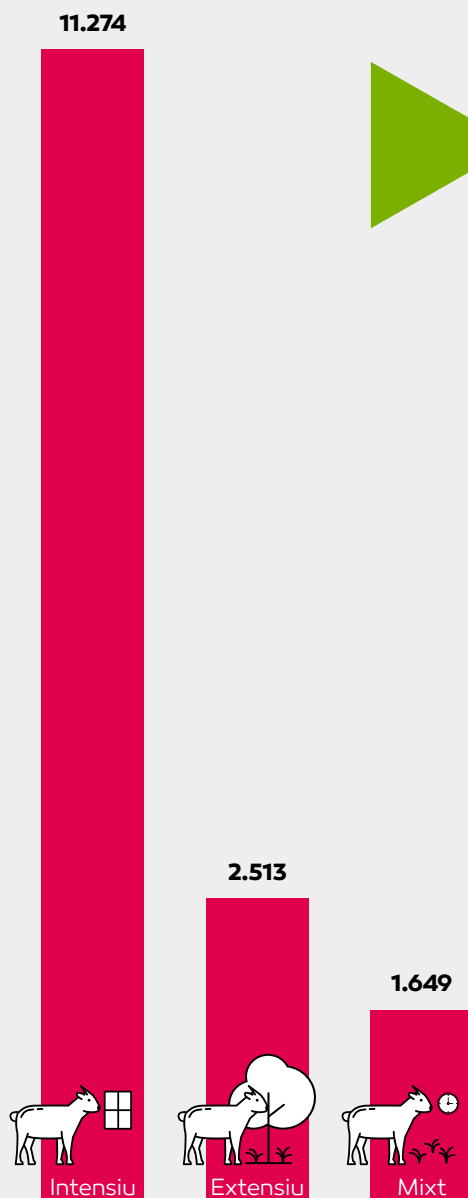
No, és una manera de treballar, un sistema productiu, i no pas una certificació dels mètodes de producció.

A Catalunya tenim tres sistemes diferents de producció:

- **Intensiu:** aquells animals que estan sempre estabulats. És a dir, que no surten mai a pasturar.
- **Semiintensiu o mixt:** aquells animals que, tot i que estan una part de l'any o del dia estabulats, surten a pasturar unes hores.
- **Extensiu:** aquells animals que passen tot el dia a pastura.

Font: DACCAAR, 2022

Nombre d'explotacions en els diferents sistemes productius a Catalunya

La major part de la ramaderia a Catalunya és intensiva. Si et fixes en el cabrum, l'oví i el boví veuràs que només en el cas de l'oví i el cabrum els animals que pasturen superen els que no surten a pasturar.

→ Llavors, quan et menges un bistec o una costella de xai vol dir que aquella vedella o aquest xai potser no han vist mai un prat? **Exacte!**

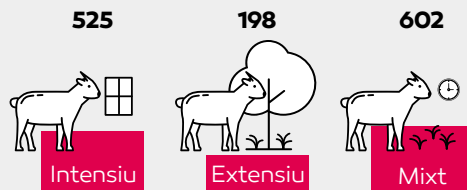
→ I què passa amb els pollastres i els porcs, que és la carn que potser més menges? **Doncs que gaire bé tots es crien en sistemes intensius.**

Aquí hi ha tot un món per explorar! **Fer porc i pollastre en extensiu, com es fa en altres llocs, no només és possible, sinó que pot ser una oportunitat de negoci.**

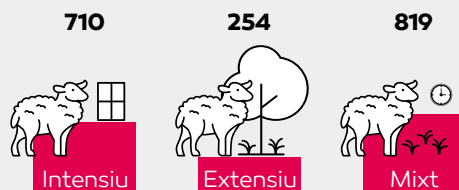

Font: DACCAAR, 2021

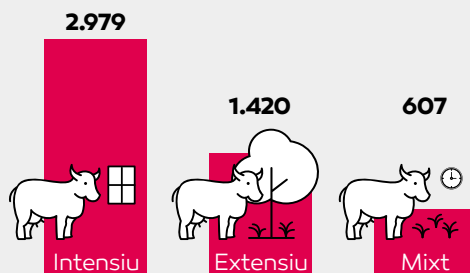
Nombre d'explotacions en els diferents sistemes productius a Catalunya

Cabres

Ovelles

Vaques

ÉS IMPORTANT LA RAMADERIA EXTENSIVA?

PER QUÈ ÉS IMPORTANT QUE ELS ANIMALS PASTURIN? ES PARLA NOMÉS DE BENESTAR ANIMAL?

Que els animals pasturin és important per al seu benestar, és evident. Imagina't que no et deixessin sortir de casa i mengessis cada dia el mateix!

Però és que, a més, la ramaderia extensiva i la mixta, és a dir, els animals que pasturen, fan un aprofitament del territori que suposa nombrosos beneficis per a totes les persones.

Això és el que es coneix com a **serveis ambientals o ecosistèmics**. Aquells serveis, beneficis o pros que ens aporta la ramaderia extensiva al conjunt de la societat.

Com per exemple?

→ Alguns exemples de serveis ambientals que ens dona la ramaderia extensiva.

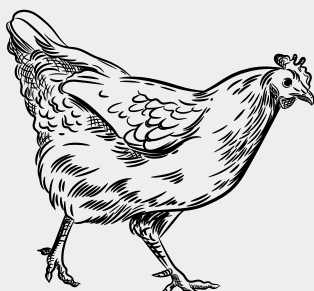

Font: Nuss et al., 2016

Tot això s'aconsegueix només amb la ramaderia?

→ **Amb la ramaderia, extensiva!**

Pasturant els animals, donem uns aliments més bons i sans per a la societat i per al medi ambient. A més, mentre pasturen, generen uns paisatges que són molt apreciats a nivell paisatgístic, com per exemple el que trobem al Montseny, on molta gent va a gaudir-ne. Aquests mateixos paisatges, en **mosaic**, són més **resistents i adaptables** a perturbacions com els **grans incendis forestals (GIF)** i afavoreixen l'existència de moltes espècies diferents: afavoreixen la biodiversitat.

Sabies que la supervivència d'algunes espècies protegides està lligada al manteniment dels sistemes agrosilvopastorals? Doncs molta fauna necessita d'ecosistemes agrícoles i forestals per alimentar-se, descansar, nidificar...

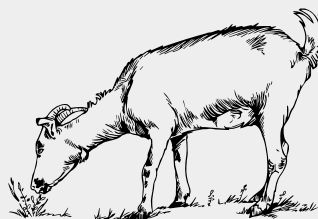
REPTES DE LA RAMADERIA EXTENSIVA

Però llavors... si la ramaderia extensiva és tan beneficiosa, com és que no n'hi ha més?

Això no és gens fàcil de respondre...

L'abandonament de l'activitat agrària en molts casos ha suposat l'èxode rural i la migració als centres urbans i industrials. En menys d'un segle, el sector primari de les nostres societats ha passat de ser la base de l'economia a ser un sector que en molts territoris ocupa menys del 2 % de la població activa i representa una fracció molt reduïda de l'activitat econòmica.

A dia d'avui, es podria assenyalar la viabilitat econòmica, l'accés a la terra, l'actual règim d'ajudes i la manca de diferenciació del producte com a quatre dels reptes que cal encarar perquè la ramaderia extensiva arribi a les nostres taules de manera generalitzada.

POLÍTICA AGRÍCOLA COMUNA (PAC)

- La PAC va ser creada el 1962 amb l'objectiu d'impulsar la recuperació del sector agrari europeu i garantir l'autoabastiment d'aliments després de la Segona Guerra Mundial. Al llarg de les seves diferents fases, la PAC ha impulsat la modernització i la competitivitat de les explotacions agràries i de la indústria alimentària. Amb la voluntat de millorar la situació del sector, la PAC ha impulsat un model de desenvolupament rural que ha "buidat" el camp. És un sistema que s'està quedant obsolet i que fins ara no s'ha adaptat als reptes actuals.

ACCÉS A LA TERRA

- A Catalunya, la terra es troba, principalment, en mans privades. Degut a la pressió urbanística que pateix el sòl, juntament amb la concentració de terres en poques empreses, l'accés a aquest bé indispensable per al desenvolupament de l'activitat agrària és una de les principals dificultats que es troben, a dia d'avui, les persones que es volen dedicar a aquest ofici.

La quantitat de terra necessària per tenir animals dependrà del tipus d'animal i el nombre que en vulguis tenir.

DIFERENCIACIÓ DEL PRODUCTE

- És important conèixer els atributs de la carn provinent de sistemes extensius, reconèixer com s'ha de produir i que puguis saber què compres. No és pas diferent del que ja està passant amb els ous, per exemple, però quan vas a comprar carn no tens informació d'on prové ni de com s'ha cuidat aquell animal i, per tant, no saps la carn que vols consumir.

VIABILITAT ECONÒMICA I SOCIAL

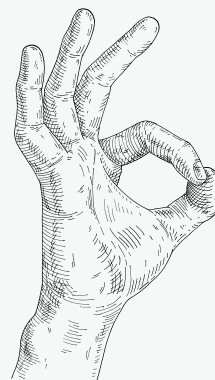
- Les explotacions de petita i mitjana dimensió tenen un problema per accedir al mercat alimentari global i competir-hi. La rendibilitat econòmica de molts projectes és delicada i això afecta, també, la qualitat de vida de les persones que s'hi dediquen. Aquest és un problema interrelacionat amb molts altres factors i que necessita d'una corresponsabilitat per part de persones pageses, consumidores i de l'administració.

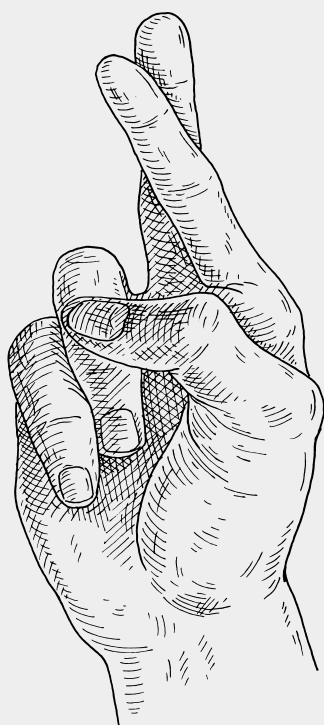
Per què és important tenir molts pastors i ramaders?

És important des del punt de vista econòmic i social. En la mateixa superfície total, un nombre gran de petites explotacions ramaderes produeixen més valor afegit que una de gran i, a més, genera més llocs de treball i fixació de població al territori.

Des del punt de vista social, aquest model manté un teixit rural viu i un vincle humà entre les persones consumidores i productores.

SI M'HI VULL DEDICAR, PER ON COMENÇO?

Doncs el primer que has de fer és pensar quina és la teva idea, el teu grau de motivació i com pots fer-la viable. Això és, en essència, un pla d'empresa.

Però, abans de ficar-t'hi de ple, pensa si tens els coneixements suficients i si et cal més formació. Pensa en el teu itinerari formatiu!

Un cop tinguis la teva idea clara i sàpigues que és factible, et caldrà: terra, aigua, bestiar i instal·lacions. Per això necessites fer una mica d'inversió!

I, per últim, saber quin tipus d'explotació vols engegar i a partir d'allí fer els tràmits pertinents.

En són uns quants i en un llenguatge que no sempre és el més entenedor; però, eh, no és difícil! És qüestió de temps i paciència.

Tipus d'explotacions que et pots plantejar:

AUTOCONSUM

(Sense ànim de lucre)

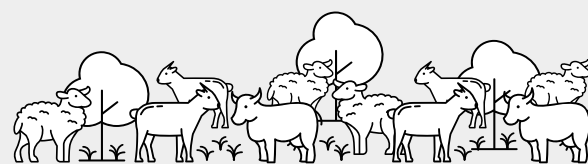
- Fins a 13 ovelles o 16 cabres adultes (≤ 1.5 UB)
- Fins a 5 xais o cabrits ($\leq 0,2$ UB)

BAIXA CAPACITAT

(Amb ànim de lucre)

- Fins a 45 ovelles o 55 cabres adultes (≤ 5 UB)
- Fins a 25 xais o cabrits (≤ 1 UB)

EXPLOTACIÓ RAMADERA

(Amb ànim de lucre)

- Sense limitacions

LES PMF DE L'OFICI DE PASTOR I RAMADER

QUÈ VOL DIR SER PASTOR O RAMADER?

Vol dir ser pagès, treballar la terra, cuidar dels animals, sortir a pasturar per mantenir el territori i guanyar-te la vida, dignament, amb el producte del teu treball. També vol dir alimentar les persones que ens envolten i contribuir a la sobirania alimentària del nostre país.

QUINES FEINES CAL FER?

Això dependrà de com plantejis el projecte: si vols fer carn o vols fer llet, si vols transformar el producte, de com fer la comercialització, etc.

A grans trets, les feines a fer cada dia són arreglar el corral, revisar els animals per si cal fer-los cures, donar menjar al corral, munyir (si fas llet), pasturar, tancar al corral... A èpoques, quan tinguis els parts, et tocarà la feina intensa de les paridores i, passats un parell de mesos, portar les cries a l'escorxador. La carn la pots vendre a carnisseries, a restaurants, a cooperatives de consumidors, directament al client...

ÉS CADA DIA IGUAL?

Tot i que hi ha molta rutina dins d'aquest ofici, es pot dir que no hi ha dos dies iguals. Això és el que passa quan treballes amb animals, al medi natural i elaborant productes. Hi ha una variabilitat gran. No és el mateix quan els animals estan prenyats que quan no, el dia que plou o les diferents estacions de l'any! Cada dia, segons l'experiència i l'observació, has de decidir on anar a pasturar. Has de veure quines plantes els agraden més i quines menys per fer una bona pastura. Si elabores formatges, cada formatge és un món! I si et llances a fer hamburgueses de corder? Igual! Així doncs, cada dia tindràs les mateixes tasques; això és així. Ara bé... Cada dia poden ser diferents.

TINDRÉ VACANCES?

Treballar amb bèsties és una feina de 24 hores al dia, 365 dies l'any. Els animals necessiten atenció constant. Igual que les persones necessitem vacances! Per això és tan important que trobis la manera de poder-les fer. Una manera és tenint un projecte col·lectiu, amb diverses persones, de manera que sempre hi hagi algú que es pugui quedar amb els animals mentre tu fas vacances o te'n vas de cap de setmana. També pots demanar a alguna persona que es dediqui a la ramaderia i que tingui disponibilitat que es quedi amb els teus animals mentre tu marxes. L'important és prevenir l'esgotament i aspirar a una vida digna.

ON EN PUC APRENDRE?

Si et vols formar com a pastor, el lloc de referència a Catalunya és:

ESCOLA DE PASTORS DE CATALUNYA

Formació reconeguda pel Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural que capacita per treballar o emprendre en el sector de la ramaderia extensiva en finques ramaderes de talla petita amb un enfocament agroecològic. Durada de 960 hores distribuïdes en un curs acadèmic.

→ www.escoladepastorsdecatalunya.cat

Altres llocs on et pots formar en el món agropecuari (formació de ramaderia no extensiva):

Pots cursar un cicle formatiu de grau mitjà o superior, que capacita per obtenir productes agropecuaris amb criteris de qualitat i rendibilitat, fer el manteniment de les instal·lacions i aplicar la normativa de protecció ambiental, prevenció de riscos laborals, benestar animal i seguretat alimentària. Navega pel mapa i troba el teu centre més proper.

Si vols cursar estudis universitaris, mira't aquestes dues propostes:

- **Enginyeria Agrària i Alimentària o Veterinària**
- **Enginyeria Agroalimentària**

① Manresa (Bages)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà de Producció Agroecològica, perfil professional de Producció Agrícola Ecològica**

② Castellar del Vallès (Vallès Occidental)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà de Producció Agroecològica, perfil professional de Producció Agrícola Ecològica**

③ Llinars del Vallès (Vallès Oriental)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà en Producció Agropecuària**

④ Malgrat de Mar (Maresme)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà de Producció Agroecològica, perfil professional de Producció Agrícola Ecològica**

⑤ Les Masies de Voltregà (Osona)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà en Producció Agropecuària**

⑥ Girona (Gironès)
Estudis Universitaris
→ **Enginyeria Agroalimentària**

⑦ Olot (Garrotxa)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà en Producció Agropecuària**

⑧ Lleida (Segrià)
Estudis universitaris
→ **Enginyeria Agrària i Alimentària**

⑨ Alfarràs (Segrià)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà en Producció Agropecuària**

⑩ Mollerussa (Pla d'Urgell)
Formació professional
→ **Paisatgisme i Medi Rural, perfil professional Gestió Agropecuària**
→ **Cicle formatiu de grau mitjà en Producció Agropecuària**

⑪ Oliu (Solsonès)
Formació professional
→ **Cicle formatiu de grau mitjà en Producció Agropecuària**

QUIN SUPORT PUC TENIR?

Per facilitar el procés d'instal·lació i millorar-ne les perspectives és important deixar-te guiar. Per això hi ha diverses entitats, públiques i privades, que ofereixen un servei d'acompanyament.

SUPORT ECONÒMIC

Ajut de primera instal·lació. Ajut per si vols començar una explotació: es coneix com a jove incorporació. Hi arribaràs a través d'**El Planter**. Com a màxim podràs aconseguir 70.000 € d'ajut.

Ajuts a la gestió forestal sostenible per a la prevenció d'incendis mitjançant pasturatge. Ajut dirigit als pastors i ramaders en extensiu per a la pastura en àrees estratègiques i complementàries planificades per a la prevenció d'incendis. Per a més informació: ajutsgestioforestalsostenible.daam@gencat.cat.

Altres ajuts de la PAC. Si fas una jove incorporació et donaran drets de la reserva que et facilitaran rebre ajudes de **pagament base**. Hi arribaràs a través d'El Planter. Però, ep, alerta! Per això ens cal terra!

SERVEIS DE SUPORT

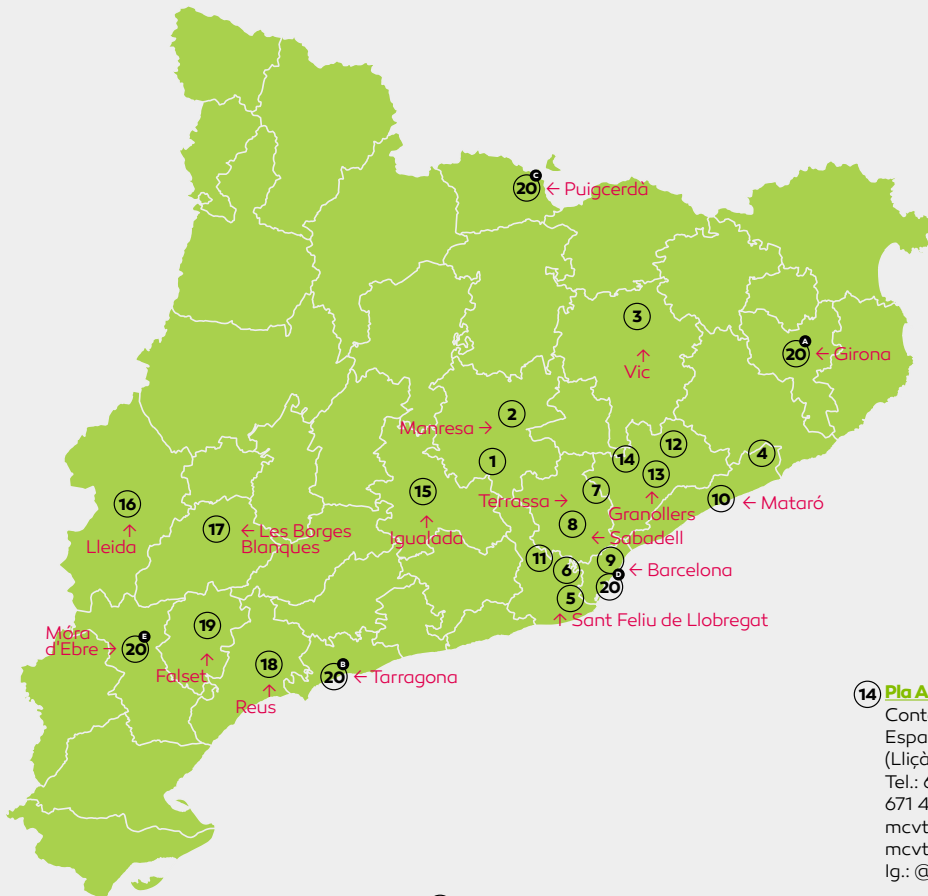
Per ajudar-te en l'accés a l'activitat i el bon desenvolupament tens nombroses entitats que t'ofereixen suport. Has de buscar els punts de dinamització agrària local o comarcal, ateneus cooperatius, etc., fixa't en el **següent mapa**.

Pots començar per la Xarxa de Bancs de Terres BCN Smart Rural, que centralitza molta d'aquesta informació:

→ www.bancdeterres.cat

I continuar llegint:

→ **"L'aventura de ser pagès: Petita guia d'emprenedoria agrària"**

I, sobretot, no deixis de visitar els següents espais d'acollida a l'emprenedoria agrària:

- 1 **Parc Rural del Montserrat:**
Contacte: Marta Martínez / Pere Navarro
Espai d'acollida: plaça de l'Era (Collbató)
Tel.: 679 71 43 82 (Marta) / 689 22 26 91 (Pere)
martinezstrb@diba.cat / navarrompr@diba.cat
Tw.: @ParcRuralM
- 2 **Banc de Terres de la Xarxa per la Sobirania Alimentària de la Catalunya Central - XASACC**
Contacte: Rosa Binimelis / Pere Navarro
Espai d'acollida: Ajuntament de Manresa, Ajuntament d'Artés i Ajuntament de Navàs
Tel.: 689 22 26 91 (Pere Navarro)
xasacc@xasacc.cat / bancdeterres@diba.cat
- 3 **Banc de Terres de la Vall del Ges, el Bisaura i Orió**
Contacte: Pere Navarro
Tel.: 689 22 26 91 · bancdeterres@diba.cat
- 4 **Espai Agrari de la Baixa Tordera**
Contacte: Sònia Callau
Espai d'acollida: Ajuntament de Palafolls
Tel.: 636 495 855
callaubs@diba.cat / eabaixatordera@diba.cat
Tw.: @eabaixatordera · lg.: @eabaixatordera
- 5 **Parc Agrari del Baix Llobregat**
Contacte: Gemma Francés
Espai d'acollida: Masia de Can Comas (El Prat de Llobregat)
Tel.: 93 378 81 90 / parcagrari@diba.cat
Tw.: @ParcAgrariBaix · lg.: @parcagrariabaix
- 6 **Servei d'acompanyament agrari**
Contacte: Marc Riera / Trini Palau
Espai d'acollida: Parc de Torreblanca, Km 1249 de la N-340 (Sant Feliu de Llobregat)
Tel.: 93 685 24 00

- 7 **Espai Rural de Gallecs**
Contacte: Gemma Safont
Tel.: 687 451 188 · gsafont@gencat.cat
Tw.: @GallecsInfo · lg.: @espaururalgallecs
- 8 **Parc Agrari de Sabadell**
Contacte: Pere Muñoz
Espai d'acollida: carrer del Sol, 1, 3ª (Sabadell)
Tel.: 93 745 33 13 (ext. 4173)
pmunozo@ajsabadell.cat
- 9 **Arrela't, servei de suport a la pagesia de Collserola**
Contacte: Annais Sastre
annais@arrandetera.org
Tw.: @dlaecollserola
lg.: @alimentemcollserola
- 10 **Banc de Terres de Mataró**
Contacte: Rosa Busqué
Espai d'acollida: Ajuntament de Mataró
rbusque@ajmataro.cat · Tel.: 93 758 23 25
- 11 **Espai Test Agrari de Sant Vicenç dels Horts Servei d'Assessorament i Suport a la Pagesia Borsa de Terres de Sant Vicenç dels Horts**
Contacte: Carles Guirado
Espai d'acollida: Moli dels Frares (Sant Vicenç dels Horts)
Tel.: 93 680 71 00 · agricultura@svh.cat
Tw.: @AjuntamentSVH
- 12 **Agrorienta't**
Contacte: Marta Pons
Espai d'acollida: carrer Josep Vilaseca, 23 (Cardedeu)
Tel.: 93 844 43 02 · agroecologia@cstec.cat
Tw.: @AgroecoCarde10
- 13 **Dinamització agrària de Palou**
Contacte: Vicenç Planas
Espai d'acollida: Can Muntanyola (Granollers)
Tel.: 93 861 47 83
productesdepalou@granollers.cat

- 14 **Pla Agrari de la Mancomunitat de la Vall del Tenes**
Contacte: Anna Royo / Ana Boira
Espai d'acollida: carrer Doctor Bonet, 1 (Lliçà d'Amunt)
Tel.: 663 919 630 (Anna Royo)
671 460 392 (Ana Boira)
mcv.t.agricultura@mvaltenes.cat
mcv.t.emprenedoria@mvaltenes.cat
lg.: @valldeltenesagraria
- 15 **Parc Agrari de la Conca d'Òdena**
Contacte: Marc Talavera Roma
Tel.: 690 373 980
Tw.: @parcagrari_co
lg.: @parcagrari_co
- 16 **Horta de Lleida**
Contacte: Joan Muntaner
Espai d'acollida: Oficina de l'Horta (Ajuntament de Lleida)
Tel.: 973 700 309
jmuntane@paeria.es
- 17 **Banc de Terres de les Garrigues**
Contacte: Adrià Dalmau
Espai d'acollida: Consell Comarcal de les Garrigues
Tel.: 973 142 658 (ext. 241)
adria@ccgarrigues.com
- 18 **Banc de Terres del Priorat**
Contacte: Mireia Vilamala
Espai d'acollida: Consell Comarcal del Priorat
Tel.: 977 830 119 (ext. 412)
bancdeterres@priorat.cat
- 19 **Banc de Terres del Baix Camp**
Contacte: Gessamí Sardà
Espai d'acollida: Consell Comarcal del Baix Camp
Tel.: 977 327 155 (ext. 225)
bancdeterres@baixcamp.cat
- 20 **Dinamitzadors territorials de joves agricultors/es** (Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya):
20 a- Comarques de Girona:
Anna Pararols · apararols@gencat.cat
20 b- Comarques del Camp de Tarragona:
Iolanda Trilla · itrilla@gencat.cat
20 c- Comarques de l'Alt Pirineu i Aran:
Anna Carmona · anna.carmona@gencat.cat
20 d- Comarques de la zona periurbana de Barcelona:
Miquel Baldi · mbaldi@gencat.cat
20 e- Comarques de les Terres de l'Ebre:
Miquel Ulldemolins · mulldemolins@gencat.cat

I DEL SECTOR, QUI EM POT DONAR SUPORT?

Una de les coses més importants en aquest ofici és el suport dins del mateix sector, per això hi ha diverses associacions de productors. Algunes són d'àmbit més general, de tot Catalunya, i d'altres són més locals. Sigui com sigui, aquestes entitats serveixen per visibilitzar la feina que es fa i per donar-se suport mutu. A continuació en tens algunes:

- **Associació de Ramaders i Agricultors de la Reserva de la Biosfera del Montseny**
- **Associació de Pagesos del Peudemont de Montserrat**
- **Ramaderes.cat**
- **Pagesos GPS**
- **Associació de Pastors i Pastores Formatgers dels Països Catalans**

A banda també pots comptar amb el suport de les diferents associacions de cria de raça, com són:

- **Associació Nacional de Criadors d'Oví de Raça Ripollesa**
- **Associació Catalana de Criadors d'Oví de Raça Xisqueta**
- **Associació de Ramaders de Cabra Blanca de Rasquera**
- **Associació de Ramaders de Cabrum de Catalunya**

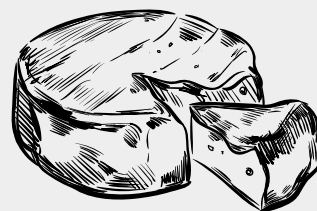
Quan tinguis un lloc concret on instal·lar-te i vagis al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural a fer els primers tràmits, pregunta quines associacions de productors hi ha a la zona! El teixit associatiu del sector és fonamental per al seu bon desenvolupament.

ÉS UN OFICI DE FUTUR?

Ho ha de ser. Vius dels recursos naturals que la societat extreu del planeta. Fer-ho de manera sostenible és, a dia d'avui i en un context de canvi climàtic, una necessitat. La societat en general necessita pagesos i pageses que produeixin aliments sans per a tothom i que tinguin cura del medi ambient, garantint a les generacions de demà disposar dels recursos necessaris i en quantitat suficient.

VOLS CONÈIXER ELS CASOS D'ALGUNS RAMADERS?

SERRADET DE BARNERES (Sant Martí Sescorts) Ovella · Llet i formatges
Venda directa, cooperativa

«M'encanta la meva feina perquè sovint no és una feina, és un estil de vida coherent amb la meva manera de ser i de veure el món, tancant cicles i respectant el que m'envolta: territori, animals i persones.»

Maria Llorens

Projecte cooperatiu que s'encarrega de la producció, elaboració i comercialització dels seus productes. Tenen un ramat de 125 ovelles lleteres de raça Lacaune que munyen durant set mesos i la llet s'elabora a la formatgeria que hi ha a peu de granja. Elaboren producte fresc (mató, formatge fresc i iogurt), formatge madurat tipus Tomme i llet pasteuritzada sota comanda.

Fan venda directa als mercats setmanals de Manlleu, Tona, Vic, Roda de Ter i Torelló. A més, abasteixen de làctics cinc cooperatives de consum a Barcelona un cop al mes. Barneres s'ha associat amb altres petits productors per crear la cooperativa Mengem Osona, amb botiga física a Vic.

Volen vendre un producte de consum diari a un públic local i que conegui el projecte.

→ www.elserradetdebarneres.blogspot.com

LÀCTICS CASANUEVA (Sant Vicenç de Castellet) Cabra · Llet i formatges
Venda directa, eco

«Des de petita m'han agradat els animals i estar a l'aire lliure. La primera opció era estudiar veterinària, però tenint en compte que s'havia d'estar més tancat, vaig apostar pel món de la ramaderia»

Valentina Muñoz

La Valentina és pastora a una granja ecològica situada a Sant Vicenç de Castellet, un dels municipis que formen part de Parc Rural del Montserrat. Es diu Làctics Casanueva i es tracta d'una explotació familiar de cabres lleteres en extensiu que compta actualment amb un ramat de 600 animals de raça murciano-granadina. A casa elaboren mató, formatges madurats, iogurt i altres postres frescos que venen directament a la finca.

A més, organitzen visites guiades, experiències gastronòmiques i degustacions.

→ www.lacticscasanuevasl.com

ALPINES LES FEIXES (Mojà)

Cabra · Llet i formatges

Venda directa

**«Per a mi és un orgull fer de pagès.
I visc la feina com un art. És l'art de
treballar la terra i per ella. És l'art
de cuidar i estimar el bestiar. I és
l'art que manté viva la sobirania
alimentària del país»**

Francesc Molins

Alpines Les Feixes és una petita explotació de cabres lleteres situada en un turonet de l'altiplà del Moianès. Orientada al sud-est, la finca té unes vistes privilegiades que arriben fins al Montseny. La Núria i en Franc tenen cura d'un ramat de cabres que munyen dos cops al dia i surten a pasturar pels boscos de l'entorn un mínim de quatre hores diàries.

A més, des de juliol del 2020, transformen gran part de la llet que produeixen els seus animals en un petit obrador que han instal·lat al costat del corral: allà envasen llet pasteuritzada i fan iogurt, quefir, mató, formatge fresc i formatge de pasta tova. Els seus productes els venen directament a la pròpia explotació, els distribueixen a cooperatives de consum i els serveixen a petits comerços propers.

→ www.alpineslesfeixes.wordpress.com

GLOSSARI

ACAPARAMENT

En l'àmbit local es defineix com el fenomen pel qual les terres de cultiu que queden en poques mans i així es dificulta o no es facilita l'accés a la terra per a nova pagesia o per incrementar la dimensió territorial de petites explotacions agràries per aconseguir una dimensió adequada en funció del model d'explotació.

AGROINDÚSTRIA

Conjunt de les indústries que forneixen béns i productes agrícoles i, de les activitats que transformen, elaboren i condicionen els productes agrícoles (segons Enciclopèdia Catalana, SAU).

ESTABULAT

Sistema de cria de bestiar en què els animals no surten mai a pasturar. L'aliment els és subministrat en les menjadores de l'estable.

GIF

Gran incendi forestal. Els incendis són esdeveniments naturals en molts ecosistemes de clima mediterrani i, de fet, hi tenen un paper fonamental. Aquest fenomen altera l'estructura de l'ecosistema i de les comunitats, canvia la disponibilitat de recursos i crea oportunitats per a noves comunitats.

JOVE INCORPORACIÓ

És com popularment es coneix l'ajut que poden rebre les persones joves que accedeixen per primera vegada a la titularitat d'una explotació agrària, adquirint la responsabilitat de la gestió de l'empresa.

PAISATGE EN MOSAIC

És aquell paisatge en què es combinen diferents tipus d'hàbitats i estructures agroforestals de manera que ofereix a la població un paisatge atractiu, obert, acollidor i que millora la biodiversitat.

PARIDORES

Nom amb el qual s'anomena l'època en què els ramaders i ramaderes concentren els parts dels seu animals.

RESILIENT

La resiliència és la capacitat d'afrontar situacions molt difícils i tornar a la normalitat. Parlem de paisatges resilient quan aquests són capaços de recuperar-se d'una pertorbació de manera ràpida i amb èxit.

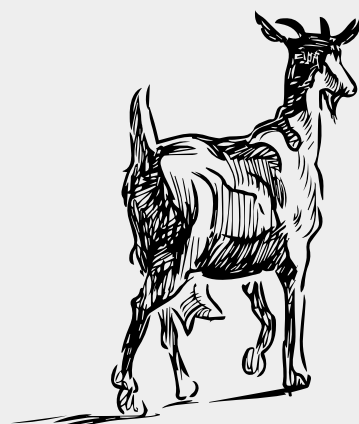
TRANSHUMANT

La transhumància és el desplaçament estacional del bestiar per aprofitar la diversitat de pastures en el seu moment òptim en funció de les condicions ecològiques i climatològiques del territori. El bestiar que fa transhumància diem que és transhumant.

UB

Unitat de bestiar. És una unitat de mesura i estandarització que ens permet parlar d'animals sense tenir en compte l'espècie. També se l'anomena unitat ramadera (UR). Simplificant:

Tipus d'animal	UB	Caps d'animals inclosos en 1 UB
Vaques	1	1
Ovelles	0,125	8
Cabres	0,15	6,6

REFERÈNCIES

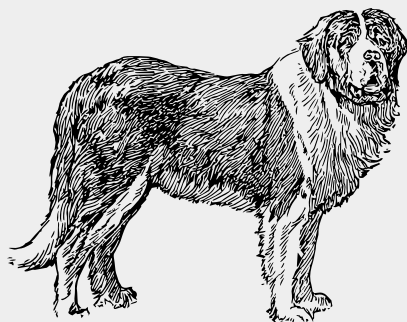
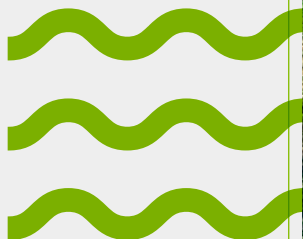
Departament d'Alimentació, Acció Climàtica i Agenda Rural (2020). **Dades obertes.**

Nuss S., Soy E., Ballart H. i Vilalta O. (2016). Serveis ambientals de la silvopastura. I Congrés de Transhumància i Camins Ramaders de Catalunya.

AGRAÏMENTS

Gràcies per la col·laboració de tots els ramaders i ramaderes que surten en aquesta guia i que han compartit amb nosaltres la seva experiència, en especial, a Oriol Rovira, Abril Fernández, Francesc Molins, Mercè Oms, Valentina Muñoz, Sergi Solà, Aina Roca i Maria Llorens.

Gràcies a tots els pagesos i pageses per la seva feina diària.

BCN Smart Rural és l'estratègia de la Diputació de Barcelona per fomentar la sostenibilitat del sector agroalimentari del territori i contribuir a la mitigació del canvi climàtic.

Cofinançada per la Unió Europea a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), aquesta iniciativa conjunta s'ubica a l'avantguarda de les accions que les dues institucions estan promovent amb Horitzó 2030, tant en matèria agrícola com alimentària, i s'alineja especialment amb la campanya "Del camp a la taula" (de l'anglès, *From Farm to Fork*), que es troba al cor del Pacte Verd Europeu.

La visió de BCN Smart Rural és posar al centre de l'agenda política del territori el dret a una alimentació saludable, sostenible i de proximitat per a tota la ciutadania. I, per aconseguir-ho, col·labora amb els ajuntaments interessats a impulsar aquest model agroalimentari en els seus pobles i ciutats. També ofereix serveis a les persones i les empreses que volen impulsar projectes alineats amb els objectius del projecte.

L'estratègia BCN Smart Rural està liderada per un equip tècnic que compta amb més de vint anys d'experiència en el sector agrari. Especialitzats en el disseny i la implementació d'eines de suport a l'activitat agrícola i ramadera, volem facilitar l'accés a la terra a les persones emprenedores i les acompanyem en el procés de creació de les seves empreses agroalimentàries.

També treballem en xarxa amb altres entitats del territori català amb les quals compartim objectius. Ens esforcem per col·laborar-hi estretament i poder oferir més informació i serveis a les persones que volen emprendre un projecte nou en l'àmbit de l'agricultura, la ramaderia i l'elaboració d'aliments.

Per a més informació sobre BCN Smart Rural, escriu a **Sònia Callau**, coordinadora del projecte i cap de la Direcció Territorial Agrària de la Diputació de Barcelona.

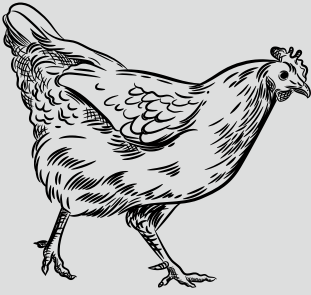
Edició: Direcció Territorial Agrària de la Diputació de Barcelona
Àrea d'Infraestructures i Espais Naturals

Redacció: Laia Batalla-Carrera | Associació Rurbans
Correcció: Grup Àgora Recursos Lingüístics
Disseny: Duplex Creativity
Fotos: Patxi Uriz | Diputació de Barcelona

www.bancdeterres.cat

 @BCNSmartRural
#BancdeTerres

©2022 Diputació de Barcelona

BANC DE
TERRES

LA IMPORTÀNCIA DE SER PASTOR
Petita guia de ramaderia extensiva